

No plau als cathalans

Autor: Jaume Nolla

Data de publicació: 18-08-2021

Els textos dels ambaixadors medievals contenen ja tota la doctrina política que va sorgir o ressorgir a partir de la Renaixença, amb un llenguatge ple de simbolisme nacional tal com l'entenem avui, de defensa de les lleis del país i reivindicant el propi passat com a pes d'autoritat. Hi surten expressions com "llibertats de la terra", "defensa de la pàtria", "traydors de la pàtria", "deixant tota la nació catalana en tanta angoixa e perdició". I afegim: això és el que defensava la família Colom Bertran contra Joan II. Article d'en Jaume Nolla a El Punt-Avui+ d'aquest 6 d'agost.

"E no plau als cathalans, ne comptar entenen, ésser regits ne governats per leys de Castella, car ells tenen ja ses leys e privilegis paccionats conformes a drets divinals e humanals, ens los quals han viscut e volen morir." Aquest és un breu fragment dels molts textos que es conserven (una mena de memorial de greuges) dels ambaixadors que la Generalitat i el Consell del Principat van enviar davant el rei Joan II (Trastàmara i dolent com la fel) per a demanar-li que alliberés el seu fill, el famós Carles, Príncep de Viana, injustament empresonat fora del país pel propi pare. Els ambaixadors van amenaçar múltiples vegades el rei, de rampells absolutistes, que si no seguia les lleis del Principat (Constitucions i Usatges que ell mateix havia jurat), d'aquella feta se'n derivarien grans mals. I així va ser. Esclatà la guerra civil del 1462 al 1472. La que realment pot dur aquest nom, donat que només era entre catalans. Un fet del qual, probablement tot el nostre poble encara en pateix la divisió, però que, com afirmen molts historiadors, va ser l'inici del nacionalisme identitari català, molt abans del naixement de qualsevol nacionalisme europeu típic del segle XIX.

Els textos dels ambaixadors medievals, contenen ja tota la doctrina política que va sorgir o ressorgir a partir de la Renaixença, amb un llenguatge ple de simbolisme nacional tal com l'entenem avui, de defensa de les lleis del país i reivindicant el propi passat com a pes d'autoritat. Hi surten expressions com "llibertats de la terra", "defensa de la pàtria", "traydors de la pàtria", "deixant tota la nació catalana en tanta angoixa e perdició" (a la Catalunya del segle XV la paraula Nació era sinònim d'Estat i d'unitat política), "conservació de aquest Principat e de les llibertats de aquell a tots comuns" (Principat, una manera d'anomenar el país que no hauríem de perdre)... Fou un esclat naciona-

lista clarament identitari, com al capdavant ha de ser tot nacionalisme/independentisme. Una consciència d'unitat nacional de tots els estaments socials que neix arran de l'arribada de la dinastia estrangera dels Trastàmara i, sobretot, durant els fets contra Joan II. És a dir, la consciència col·lectiva, el fet explícit de tenir una història i una llengua comuna, una unitat política i sobretot jurídica amb drets que venien d'antany, de Déu i dels avantpassats, una integritat territorial i uns enemics externs. Tot plegat fa que a Catalunya es pugui parlar clarament de nacionalisme al segle XV.

Amb aquests antecedents, la pregunta és simple, tot i que un pèl llarga de formular (agafeu aire): ¿no s'adonen molts nacionalistes/independentistes de bona fe que hi ha tot de membres destacats d'alguns partits que afirmen ser independentistes i que demanen reiteradament, sense fer res, una República (que encara no se sap com ha de ser ni quin territori ha d'abastar) que, de tant en tant, diuen mil penjaments contra el "nacionalisme identitari" (com si el nacionalisme pogués ser d'alguna altra manera) que, en realitat, només amaguen el seu desig inconfessable de continuar formant part d'una Espanya que des de fa anys i panys vol la destrucció precisament de la nostra identitat (a part de la butxaca) per fer-nos empassar la seva, que va ser precisament fabricada com un monstre de Frankenstein fa cosa de 200 anys? Ja podeu respirar. Dispenseu el llarg interrogant amb subordinades, però és fonamental la seva resposta o, pel cap baix, la reflexió per part del lector. Que al nostre voltant hi hagi genteta que et pretengui insultar amb la paraula: identitari!, és senyal que ens trobem davant un nacionalista de cap a peus. Un nacionalista espanyol que malda per la seva identitat, no pas la nostra.

No es pot construir un país independent sense la identitat ni els factors que se'n deriven, inclosa la història i la llengua. I qui digui el contrari, menteix, per interessos que no explicarà mai. Potser cal recordar una vegada més la definició que del mot "nacionalisme" fa Pompeu Fabra al Diccionari General que, malgrat tot, no ha perdut vigència: "Devoció a la pròpia nació, a la seva unitat, a la seva independència". Res que no vulguin els nord-americans, els danesos o els grecs per al seu país. El més trist és que encara hàgim de fer articles com aquest, quatre anys després del referèndum de l'1 d'octubre.

EL PUNT-AVUI+
TRIBUNA
OPINIÓ
6 agost 2021

Jaume Nolla, periodista

<http://www.elpuntavui.cat/opinio/article/8-articles/2010825-no-plau-als-cathalans.html>